

hebben wij in niet mis te verstane bewoordingen met de regering argumenten gewisseld en daarom ook heeft de regering goed begrepen dat de in onze opvatting beslissende dijkverzwaring nodig was om de scheiding tussen utopie en realistisch experiment te markeren. Op alle zeven punten is de regering ons tegemoet gekomen: geen inmenging en geen bewustwording hier en ginds, wel uitbreiding naar andere landen en internationale gemeenschap, wel echte vermaatschappelijking en voorwaarden voor een breed draagvlak, wel ontschotting in relatie met het bedrijfsleven en vooral: als het experiment niet lukt, vindt op afzienbare termijn een indigging plaats. Kortom, voorzitter, het kunnen op deze basis verdragen worden voor duurzame ontwikkeling in plaats van verdragen voor duurzame ontwikkeling. En dat heeft onze sympathie, met de ondersteuning dat wij met dat eerste bezig zijn.

Evenzeer waarderen wij het dat de regering op ons uitdrukkelijk verlangen is ingegaan om haar standpunt in een aparte brief neer te leggen zodat, na vertaling, ook de verdragspartners en de maatschappelijke organisaties in de ontwikkelingslanden zich kunnen realiseren wat de authentieke interpretatie van deze verdragen is. In afwijking van wat de regering eerder heeft gesteld, is niet alles mogelijk. Jazeker, er zijn duidelijke slagbomen neergelaten en wegwijzers naar een andere richting neergezet.

Voorzitter! Op grond van dit "laatste woord" van de Kamer zal mijn fractie nu van harte instemmen met deze verdragen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat behalve de aanwezige leden van de fractie van de VVD de aanwezige leden van alle fracties voor dit wetsvoorstel hebben gestemd, zodat het is aangenomen.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Aan de orde is de behandeling van de wetsvoorstellen:

- **Vaststelling van titel 7.10 (arbeidsovereenkomst) van het nieuw Burgerlijk Wetboek (23438);**

- **Wijziging van de Algemene pensioenwet politieke ambtsdra-**

gers (invoering partnerpensioen) (24264);

- **Vaststelling van bedragen in verband met uitkeringen uit het Provinciefonds voor de uitkeringsjaren 1992 en 1993 alsmede wijziging van de Provinciewet, de Gemeentewet, de Wet gemeenschappelijke regelingen en enkele andere wetten in verband met de nieuwe comptabiliteitsvoorschriften voor provincies en gemeenten (24497).**

Deze wetsvoorstellen worden zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

Aan de orde is:

- **het beleidsdebat inzake Justitie.**

De beraadslaging wordt geopend.

De heer **Glasz** (CDA): Voorzitter! Wij hebben met dit debat gewacht op de uitkomsten van de commissie-Van Traa, de reactie daarop van de regering en het oordeel van de Tweede Kamer daarover. Wat de commissie heeft blootgelegd raakt zozeer het hart van justitie, dat dit naar mijn idee nu onze primaire aandacht vraagt. De typering "crisis" bij de opsporing is al niet mis, het beeld dat het publiek heeft overgehouden, in al zijn onvermijdelijke ongenueanceerdheid, is bepaald ernstig en ondermijnend: "de politie deugt niet, het Openbaar Ministerie is incapabel, bewindslieden zijn in verlegenheid en de crimineel spint zijn garen". Natuurlijk sloeg publiekelijk het zwarte-pietenspel toe, richting de politiechefs, de korpsbeheerders, het OM. Een PG is al weg, het departement van Justitie zag een uittocht van topambtenaren en ten slotte kwam er nog een nabrand van twee hoogleraren uit de strafrechthoek die de schuld bij de rechters deponeerden.

De politiek zelf kreeg de publieke vermaning de hand maar eens in eigen boezem te steken en daaraan heeft het debat in de Tweede Kamer in redelijke mate wel voldaan. Natuurlijk, zoals gebruikelijk wees men van tijd tot tijd beschuldigend naar elkaar en naar elkaars bewindslieden en mondde de discussie ten slotte uit in het postulaat dat er

koppen zouden rollen. Dat sluitstuk krijgt verlenging na de zomer aan de hand van een plan van aanpak. Ik wil mij thans concentreren op de vraag hoe een en ander er nu voorstaat en of er een spoedige restauratie verwacht mag worden.

Spoed was ook terecht de inzet van het debat in de Tweede Kamer, een debat dat inhoudelijk best hoogwaardig mag worden genoemd. De minister van Justitie oogstte daarbij waardering en dat vind ik onder de benarde omstandigheden een prestatie. Ik moet daar wel aan toevoegen dat het rapport-Van Traa een vrijwel panklare leidraad bood. De analyses zijn helder en de aanbevelingen concreet. Ik heb veel gelezen uit het rapport. Ik vind het een indrukwekkend werkstuk.

Van Traa benadrukte de samenhang van drie elementen waaraan noodzakelijk veel moet gebeuren:

- normering,
- organisatie en
- gezag.

Het een kan dus niet zonder het ander.

Zijn er al vorderingen te bespeuren? Ik proefde na afloop van de discussie in de Tweede Kamer enige ontspanning, ja zelfs een lichte euforie, althans in de richting van de minister van Justitie. Men was het in grote lijnen eens over de normering, over een ambitieus en spoedig wetgevingsprogramma en een snelle voortgang met de wijziging van de organisatie van het OM. Het nieuwe, centraal aansturende college van PG's stond bovendien al in de steigers. Naast het gevoel van zelfreiniging dat pleegt te ontstaan als men elkaar eens even goed de waarheid heeft gezegd, ontwikkelde zich een verwachtingspatroon dat er toch spoedig verbetering in de lucht moest zitten. In ieder geval lijkt mij dat een langjarig vraagstuk beslist, zij het uit de nood geboren.

Ik heb het dan over de richtingenstrijd over het al dan niet onafhankelijkheid zijn van het openbaar ministerie. Die lijkt mij nu ten einde. De minister van Justitie had in het kader van de herziening rechterlijke organisatie daarvoor al aanzetten gegeven, maar nu zie ik toch definitieve uitspraken. Cliteur wordt op zijn wenken bediend. In Trouw van 2 februari riep hij de wetgever op nu eindelijk eens zijn verantwoordelijkheid te nemen. Hij beschreef de twee visies die al meer dan honderd jaar tegenover elkaar staan: in de